

Lasten läheisyys- ja ystävyystaitojen tukeminen

Osaamista ja innostusta työhön 2023

Noora Grönholm

Positiivinen pedagogiikka

Osallisuus

Kosketus

Miten liitytään yhteen, saadaan ystävä ja pysytään ystävänä?
= Ystävyyss- ja läheisyystaidot

Positiivinen pedagogiikka

Mitä se positiivinen pedagogiikka sitten oikein on?

- nostaa keskiöön lasten osallisuuden, vahvuudet ja myönteiset tunteet
- vahvuuskasvatuksen pohjalta ponnistava kasvatustapa
- ratkaisukeskeinen puuttuminen ongelmatilanteisiin
- painopisteen siirtyminen reagoinnista ennakointiin
- positiivinen kasvatustapa ei kuulu salliviin kasvatustyyliin, vaan lapsella täytyy olla rajat
  - kasvattamiseen ei kuitenkaan kuulu rangaistuksia, vaan lasta opetetaan säätelemään impulsseja ja käyttäytymistä

Positiivinenkasvatus.fi

EMPATIA

Pienryhmätehtävä

Me kaikki – yhteysharjoitus

Tarkoitus harjoituksen kautta on löytää mahdollisimman monta yhteistä tekijää. Tämä aktivoi keskustelua, opimme toisista uusia asioita ja luomme vahvempaa yhteyttä.

Huom! Jos käytät tätä esimerkiksi luokassa ja tunnet sen entuudestaan, kannattaa laittaa samoihin ryhmiin hieman toisilleen tuntemattomampia lapsia.

Osallisuus

Osallisuus, osallistuminen ja inkluusio

- osallisuus on kuulumista, yhteisöllisyyttä ja vaikuttamista yhteisön ilmapiiriin
- osallisuus merkitsee mahdollisuutta osallistua päätöksentekoprosesseihin ja vaikuttaa yhteisössä tehtäviin päätöksiin
- osallistuminen yhteisön toimintaan vahvistaa osallisuutta
- osallisuus ei ole vain osallistumisen tavan laatu tai määrä vaan laaja-alainen yksilön ja yhteisön välinen suhde, johon liittyy olennaisesti myös yksilön kokemus omasta osallisuudesta yhteisössä
- inkluusio on oppimisen ja osallistumisen esteiden poistamista
- inkluusio tarkoittaa jokaisen oikeutta opiskella kaikille yhteisessä koulussa, jossa yhdenvertaiset mahdollisuudet ja osallisuus toteutuvat kaikille oppilaille

nuoretjaosallisuus.fi/tietoa-osallisuudesta/
OAJ

Mikä edistää osallisuutta? Mikä ehkäisee osallisuutta?

Pisarapuuttuminen osallisuuden työvälineenä

- Usein ikävät tai alistavat tavat alkavat huomaamatta, pienistä hetkistä, pisaroista.
- Puututaan tilanteisiin jo ennen kuin ikävä käytös on tahallista tai kiusaamista.
- Pisarapuuttuminen tarkoittaa tilanteen pysäyttämistä ja sen pohtimista.
- Vähitellen lapset voivat itse ymmärtää sanojen ja tekojen vaikutukset, ottaa niistä vastuun ja tehdä toisenlaiset ratkaisut.

Väestöliitto

Pisarapuuttumisen vaiheet:

1. Mitähän tässä tapahtui?

Pohdi, sanallista, kuuntele, älä nimeä ketään. Sanoita myönteisesti ikävästi toimineen lapsen taustalla oleva tarve, kuten halu hauskuuttaa.

2. Miltä se mahtoi tuntua?

Anna kaikkien puhua. Kaikki tunteet ovat ok. Tilanteen voi jokainen kokea eri tavalla.

3. Olikohan se kaikista kivaa tai reilua?

Pohdi kaikkien kannalta, kuuntele. Kerro että jostain voisi tuntua kurjalta, älä nimeä ketään.

4. Mihin toiminta voi johtaa?

Jos teot saavat jatkua, ne voivat alkaa pelottaa. Joku ei ehkä uskalla puhua, tai edes tulla kouluun.

5. Sovitaanko ettei enää tehdä niin?

Pohdi mihin kurjat tunteet ja tilanteet voivat johtaa. Ei haluta, että ketään alkaa pelottaa tulla mukaan tai olla oma itsensä.

Pienryhmätehtävä

Pienryhmissä Pisarapuuttumisen harjoitus

Kosketus

Lapsen tarve (ja oikeus) turvalliseen kosketukseen

- turvallinen läheisyys, ystävyys ja kosketus tukevat lasten hyvinvointia
- lapsen kiukuttelu ja aggressiivisuus (tai vetäytyminen yksin) voi johtua siitä, että hän kaipaava syyliä, kosketusta ja läheisyyttä
- aikuisen vastuulla on turvata lapsen turvallisuutta (fyysinen, psyykinen ja sosiaalinen)
- lapsen itsemääräämisoikeus, lupa kieltäytyä kosketuksesta
- kehotunteen kuunteleminen
- ota lapset mukaan lohduttamaan ja auttamaan, mallinna myötätuntoista vuorovaikutusta
- ristiriitatilanteet ovat hyvä mahdollisuus oppia myötätuntotekoja
- riippuuko lohduttava kosketus ja vuorovaikutus siitä, kuinka samankaltainen ja läheinen lapsi on kyseessä?

Väestöliitto

Tutkimuksissa on osoitettu, että tyttöjä kosketetaan enemmän, kun heidän vaatteensa, hiusponnarit ja pinnit kutsuvat aikuisia ja toisia lapsia koskemaan.

Lisää turvallista ja hellää kosketusta ryhmässä esimerkiksi satuhieronnan avulla. Nämä hetket ovat myös mainioita tilanteita opettaa kehotunnetta, itsemääräämisoikeutta ja turvataitoja.

Väestöliitto

Mitä kuvissa tapahtuu?

Mitä kuvissa tapahtuu?

Mitä kuvissa tapahtuu?

Turvallinen ympäristö lapsille

- Leikkisyys, yhteinen nauru, turvallinen kosketus
- Yksilöiden arvostaminen omina itsenään
- Myötätunteet
- Vallankäytön pieniin pisaroihin puuttuminen myönteisesti
- Joukkoon kuulumisen vahvistaminen
- Kannustava puhe
- Myönteisen toiminnan esiin nostaminen
- Lapsia kuunteleva ja osallistava toiminta
- Ennakkoluulojen tiedostaminen ja purkaminen

Pienryhmätehtävä

Sanomalehtiharjoitus

Pienryhmissä vai hullutellaanko ja otetaan koko ryhmän kesken?

Kiitos!

Materiaalit saatte sähköisessä muodossa muistitikulle tai sähköpostiin!

